

Raadsinformatiebulletin

Valkenburg, 13 januari 2021

Betreft: NOVI-gebied Zuid-Limburg: Rijk en regio werken samen aan hardnekkige opgaven van Zuid-Limburg.

Registratienummer: 21.02

Geachte leden van de raad,

Zuid-Limburg is in september 2020 in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) aangeduid als (voorlopig) NOVI-gebied. Dat is goed nieuws, want het betekent dat de regio, samen met het Rijk, actiegericht gaat werken aan de hardnekkige opgaven waar Zuid-Limburg voor staat.

De Zuid-Limburgse gemeenten, Provincie Limburg en Waterschap Limburg hebben sinds vorig jaar gezamenlijk gelobbyd om als NOVI-gebied te worden aangewezen. De Zuid-Limburgse lobby is actief ondersteund door de triple-helix organisatie Economische Samenwerking Zuid-Limburg én door Waalse, Vlaamse en Duitse partners.

In de propositie stonden twee focuspunten centraal: het verzilveren van grensoverschrijdende kansen en het wegwerken van sociaal-maatschappelijke en gezondheidsachterstanden in combinatie met stedelijke ontwikkeling.

Het resultaat van de lobby is dat de Minister van BZK in het BO Leefomgeving van 15 juni 2020 Zuid-Limburg tot voorlopig NOVI-gebied heeft benoemd. Het kabinet heeft dit bevestigd bij de vaststelling van de NOVI op 11 september jl. Gemeenten, Provincie Limburg en Rijk hebben op verzoek van het Ministerie van BZK in zeer korte tijd een gezamenlijk plan van aanpak opgesteld, dat is besproken tijdens het BO MIRT op 25 november jl. Het ministerie heeft daarbij aangegeven dat Zuid-Limburg behoort tot de landelijke koplopers. De Minister van BZK heeft de verwachting uitgesproken Zuid-Limburg begin 2021 de definitieve status van NOVI-gebied te kunnen geven.

Het plan van aanpak is een uitvoeringsgericht document en gebaseerd op bestaand beleid. Het is een groeidocument dat we de komende tijd bespreken en verrijken samen met maatschappelijke partners en bedrijven, zowel in Zuid-Limburg als in de euregio. Het is belangrijk gemeenteraden, bestuurders van waterschappen en Provinciale Staten goed te betrekken bij de ontwikkelingen in het NOVI-gebied Zuid-Limburg. Hiervoor ontwikkelen we gezamenlijk communicatiemiddelen.

Wat is NOVI?

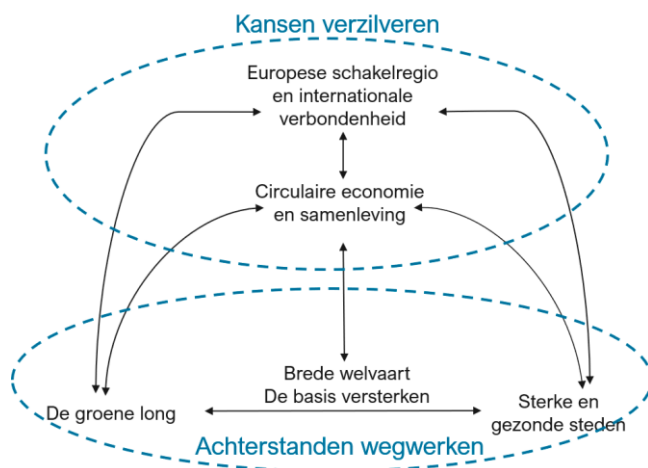
De NOVI is de eerste nationale omgevingsvisie waarin het rijksbeleid voor de fysieke leefomgeving (in brede zin) is vastgelegd. In deze NOVI is vastgelegd dat Rijk en andere overheden (gemeenten, provincies, waterschappen) optreden als één overheid. Dat gebeurt via het instrument NOVI-gebied waarin overheden en maatschappelijke partners integraal samenwerken aan de hardnekkige opgaven van het gebied. Het Rijk zet dit instrument selectief in; in totaal telt Nederland acht (voorlopige) NOVI-gebieden.

Plan van aanpak NOVI-gebied Zuid-Limburg

Na de voorlopige aanduiding als NOVI-gebied in september, is het plan van aanpak in een kort tijdbestek tot stand gekomen (zie bijlage, samenvatting op pagina 5 t/m 11). Het is een plan van Rijk en regio samen (dus géén propositie vanuit Zuid-Limburg aan het Rijk) en dus ook ondertekend door het Rijk, Provincie Limburg en een aantal wethouders die samenwerken in het Bestuurlijk Kernoverleg Zuid-Limburg. Dit overleg is de opdrachtgever.

In het plan van aanpak NOVI-gebied staan drie hoofdogaven centraal, met als bijzondere aandachtspunten het benutten van grensoverschrijdende kansen en wegwerken van achterstanden:

1. Naar een grensoverschrijdende innovatieve en circulaire economie;
2. Sterke en gezonde steden in Zuid-Limburg;
3. Versterken uniek Nationaal Landschap als groene long voor Zuid-Limburg.

Deze drie opgaven zijn in het plan van aanpak nader uitgewerkt in ambities, een samenwerkingsvoorstel en een uitvoeringsprogramma 1.0. Vanzelfsprekend bouwt het plan voort op de vele mooie initiatieven en samenwerkingen die al lopen in Zuid-Limburg, met het Rijk en de buurlanden.

Dit plan van aanpak is een groeidocument. Deze eerste versie is in een korte periode opgesteld zodat het Rijk voor het MIRT-overleg in november al een idee had van de gezamenlijke ambities voor Zuid-Limburg en de beoogde samenwerking.

In december 2020 heeft het op de agenda gestaan van diverse bestuurstafels in Zuid-Limburg; om te bespreken wat men ervan vindt, wat ontbreekt en hoe men wil bijdragen. Maatschappelijke partijen en bedrijven, ook over de grens, krijgen in het komende kwartaal de gelegenheid mee te denken, het plan verder uit te werken en te verbeteren. Dat moet bijdragen aan een nog scherper beeld van de meerwaarde van de NOVI-aanpak (als instrument). Kern van de NOVI-aanpak is dat we ons zoveel mogelijk verenigen rondom de gezamenlijke grote opgaven om de brede welvaart van Zuid-Limburg en het aangrenzende buitenland veilig te stellen, ook voor de toekomst.

Wat levert de status NOVI-gebied op?

Het plan van aanpak legt de basis voor een langjarig commitment van regio en Rijk op basis van een gezamenlijke beleidsfocus en een programmatische aanpak. Rijk en regio werken als één overheid onder de vlag NOVI-gebied vanuit een gezamenlijke voortschrijdende agenda met speerpunten. Dat doen we samen met breed samengestelde teams uit de triple helix. Daarnaast biedt de nauwe samenwerking met het Rijk óók kansen op het gebied van:

- Regelruimte; de mogelijkheid om - indien nodig en mogelijk - buiten bestaande kaders te werken en nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen;
- Samen investeringen aantrekken en gezamenlijke EU-lobby;
- Gewicht en doorzettingsmacht bij afstemming met buurlanden;
- Meer maatschappelijk rendement door daar waar mogelijk bundeling van middelen vanuit bedrijfsleven, regio, Rijk en EU;

Bestuurlijke samenwerking

De NOVI-aanpak valt of staat met een goede bestuurlijke samenwerking in Zuid-Limburg. Cruciaal is een eensgezind optreden waarin we actiegericht toewerken naar een lonkend toekomstperspectief. Daarbij hoort ook een gezamenlijke lobbyagenda Zuid-Limburg en een regionale investeringsagenda. Samen kunnen we de ambities van NOVI-gebied waarmaken.

Meer informatie

We zullen u regelmatig informeren over de verdere uitwerking en uitvoering van het plan van aanpak. Op 20, 21 en 25 januari a.s. worden online informatiebijeenkomsten georganiseerd waarbij achtergrond en betekenis van het plan wordt toegelicht en waar ruimte is om vragen te stellen. U hebt hiervoor inmiddels een save the date ontvangen.

Een informatiebrief met deze strekking is via de colleges van B&W en GS aangeboden aan alle Zuid-Limburgse gemeenteraden en Provinciale Staten.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

Bijlagen:

- Plan van Aanpak NOVI-gebied Zuid-Limburg